

GRAWE Osiguranje d.d. SARAJEVO

**Nekonsolidovani finansijski izvještaji
za godinu koja je završila
31. decembra 2022. godine i
Izvještaj nezavisnog revizora**

REVIK d.o.o. Sarajevo
Member of

THE GLOBAL ADVISORY
AND ACCOUNTING NETWORK

Sarajevo, Branilaca Sarajeva 20
tel. / fax (387) (33) 200 – 383 i 226 – 289
E-mail: revik@bih.net.ba
Opštinski sud u Sarajevu:
065-0-Reg-21-005204, MBS 65-01-1066-09
Poreski broj: 01075138

Raiffeisen Bank d.d. BH Sarajevo
- 1610000001640087
UniCredit Bank d.d. Mostar
- 3383202250064583
Identifikacijski broj: 4200002790002
Identifikacijski PDV broj: 200002790002

GRAWE OSIGURANJE D.D. SARAJEVO

**NEKONSOLIDOVANI
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
I
NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA
31. DECEMBRA 2022. GODINE**

Sadržaj

	Stranica
Odgovornost za finansijske izvještaje	3
Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	4 - 6
Bilans uspjeha i ostala sveobuhvatna dobit	7
Izvještaj o finansijskom položaju	8
Izvještaj o promjenama na kapitalu	9
Izvještaj o gotovinskom toku	10
Napomene uz finansijske izvještaje	11 - 32

ODGOVORNOST ZA FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 15/21), za knjigovodstvo i računovodstvo pravne osobe odgovoran je njegov direktor. Uprava je dužna pobrinuti se da za svaku finansijsku godinu budu sastavljeni finansijski izvještaji u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“) koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde, koji pružaju istinit i fer pregled stanja u Društvu, kao i njegove rezultate poslovanja za navedeno razdoblje.

Nakon provedbe odgovarajućeg istraživanja, Uprava opravdano očekuje da će Društvo u dogledno vrijeme raspolagati odgovarajućim resursima, te stoga i dalje usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri sastavljanju finansijskih izvještaja.

Odgovornosti Uprave pri izradi nekonsolidiranih finansijskih izvještaja obuhvaćaju sljedeće:

- odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika,
- davanje opravdanih i razboritih prosudbi i procjena,
- postupanje u skladu s važećim računovodstvenim standardima, uz objavu i obrazloženje svih materijalno značajnih odstupanja u nekonsolidiranim finansijskim izvještajima i
- sastavljanje nekonsolidiranih finansijskih izvještaja pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, osim ako pretpostavka da će Društvo nastaviti poslovanje nije primjerena.

Uprava je odgovorna za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija, koje u svakom trenutku s opravdanom točnošću prikazuju nekonsolidirani finansijski položaj Društva. Također, Uprava je dužna pobrinuti se da nekonsolidirani finansijski izvještaji budu u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji. Pored toga, Uprava je odgovorna za čuvanje imovine Društva, te za poduzimanje opravdanih koraka za sprječavanje i otkrivanje prijevare i drugih nepravilnosti.

Za i u ime Uprave:

Fikret Hodžić, Predsjednik Uprave

GRAWE Osiguranje d.d. Sarajevo
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Sarajevo, 3. februar 2023. godine

Sarajevo, Branilaca Sarajeva 20
tel. / fax (387) (33) 200 – 383 i 226 – 289
E-mail: revik@bih.net.ba
Opštinski sud u Sarajevu:
065-0-Reg-21-005204, MBS 65-01-1066-09
Poreski broj: 01075138

Raiffeisen Bank d.d. BH Sarajevo
- 1610000001640087
UniCredit Bank d.d. Mostar
- 3383202250064583
Identifikacijski broj: 4200002790002
Identifikacijski PDV broj: 200002790002

Dioničarima GRAWE OSIGURANJA d.d. Sarajevo

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju nekonsolidovanih finansijskih izvještaja GRAWE osiguranje d.d. Sarajevo (u daljnjem tekstu: "Društvo") prikazanih na stranicama od 7. do 33., koji se sastoje od izvještaja o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2022. godine, izvještaja o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaja o novčanim tokovima i izvještaja o promjenama na kapitalu za godinu koja je tada završila, te sažetog prikaza značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena.

Prema našem mišljenju, priloženi nekonsolidovani finansijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2022. godine, te rezultate njegovog poslovanja i promjene u novčanom toku za godinu koja je tada završila u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja ("MSFI").

Osnova za mišljenje

Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim revizorskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u paragrafu o revizorovim odgovornostima za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo od Društva u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovode Odbora za međunarodne standarde etike za računovode (IESBA) i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Uvjereni smo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

Ključna revizorska pitanja

Ključna revizorska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj procjeni, od najveće važnosti za našu reviziju finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Vrednovanje tehničkih rezervi (Napomene 3.10. i 31 uz finansijske izvještaje)

Tehničke rezerve Društva, koje uključuju prijenosne premije životnih i neživotnih osiguranja, matematičke rezerve osiguranja života, rezerve za prijavljene, a neisplaćene štete i rezerve za nastale neprijavljene štete, odražavaju neizvjesnost koja je sastavni dio industrije osiguranja. Izračun tehničkih rezervi je zahtjevan jer uključuje visok nivo procjene i kompleksne matematičke i statističke izračune. Matematičke rezerve osiguranja života obračunavaju se na temelju naplaćene premije osiguranja u skladu sa pravilima Agencije za nadzor osiguranja Federacije BiH. Kod rezervi za prijavljene, a neisplaćene štete, odjel šteta određuje iznos rezerve nakon obrade svih dostupnih informacija. Podaci o štetama se agregiraju i promatraju na skupnoj razini kako bi se odredio ukupan iznos gubitaka koji će nastati za sve police po vrsti osiguranja. Modeli rezervi šteta uzimaju u obzir iskustvo, razvoj šteta, tržišne uvjete, kao i pretpostavke koje su osjetljive na pravne, ekonomske i razne druge faktore nesigurnosti kako bi se procijenili gubici. Rezerve za nastale neprijavljene štete se računaju uzimajući u obzir knjižene premije, statistike šteta i razvoja šteta tokom godine, prirodu rizika i općeprihvaćene metode vrednovanja. Uprava provjerava štete i premije, ulazne pretpostavke za modele i odgovorni su za imenovanje ovlaštenog neovisnog aktuara koji ima zadatak pregledati procijenjene tehničke rezerve kako bi se osiguralo da su adekvatne.

Prilikom revizije tehničkih rezervi, napravili smo testove kontrola, detalja i analitičke procedure na tehničkim rezervama Društva u skladu sa pravilima Agencije za nadzor osiguranja Federacije BiH. Također smo usporedili aktuarske metode i pretpostavke koje koristi Uprava s podacima unutar tržišta osiguranja i s priznatim aktuarskim procedurama. Naše procedure uključuju pregled pretpostavki koje je koristio nezavisni kvalificirani ovlašteni aktuar, provjeru ulaznih podataka za izračun tehničkih rezervi razumijevanje donesenih zaključaka, ocjenu konzistentnosti metodologije u usporedbi s prethodnim godinama te ocjenu jesu li promjene u aktuarskim modelima u skladu s našim očekivanjima proizašlima iz razvoja u samom poslovanju i na tržištu. Analizirali smo i kritički preispitali kalkulaciju rezervi koje su najviše podložne neizvjesnosti i koje su najveće po iznosima. Usporedili smo neovisnu analizu i onu koju je provela Uprava, te smo dobili objašnjenja značajnih razlika, ukoliko ih je bilo. Pregledali smo i informacije objavljene u finansijskim izvještajima Društva da bismo ocijenili njihovu dostatnost u smislu razumljivosti same transakcije korisnicima finansijskih izvještaja.

Naglašavanje činjenica

Radi boljeg razumijevanja finansijskog položaja Društva skrećemo pažnju na Napomenu 1.5. odjeljka "Opće informacije" i na Napomenu 35. uz finansijske izvještaje u kojima se navodi utjecaj trenutnog statusa pandemije virusa COVID 19 i agresije Rusije na Ukrajinu na finansijske izvještaje za 2022. godinu, kao i tekuće poslovanje Društva iz domena registrovane djelatnosti.

Naše mišljenje nije modificirano u vezi sa tim pitanjem.

Odgovornosti Uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za nekonsolidovane finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za pripremanje i fer prezentaciju nekonsolidovanih finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja nekonsolidovanih finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prevare ili pogreške.

U sastavljanju nekonsolidovanih finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovilo Društvo.

Revizorove odgovornosti za reviziju nekonsolidovanih finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li nekonsolidovani finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati revizorski izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu sa MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih nekonsolidovanih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja nekonsolidovanih finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizorske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizorske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključivati tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaoblazanje internih kontrola.

- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizorske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o djelotvornosti internih kontrola Društva.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, bazirano na prikupljenim revizorskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnosti Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtjeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom izvještaju na povezane objave u nekonsolidovanim finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikiramo naše mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizorskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja.
Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s vremenski neograničenim poslovanjem.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj nekonsolidovanih finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li nekonsolidovani finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Dužni smo komunicirati sa onima koji su zaduženi za upravljanje u pogledu, između ostalog, planiranog obima i datuma revizije, te u pogledu značajnih nalaza revizije, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koji se identifikuju tokom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s nezavisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji nekonsolidovanih finansijskih izvještaja tekućeg perioda i stoga su ključna revizorska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem revizorskom izvještaju, osim ako zakon ili regulativa spriječava njihovo javno objavljivanje ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba objaviti u našem revizorskom izvještaju jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice od istog prevazišle dobrobit javnog interesa od takvog objavljivanja.

REVIK d.o.o. Sarajevo
Member of HLB International
Branilaca Sarajeva 20
71000 Sarajevo, BiH

Kenan Kapetanović, direktor

Edin Udovčić
 Edin Udovčić, ovlašten revizor

Sarajevo, 3. februar 2023. godine

GRAWE OSIGURANJE D.D. SARAJEVO
IZVJEŠTAJ O BILANSU USPJEHA
I OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.

	Bilješka	2022. KM 000	2021. KM 000
Zaračunata bruto premija	5	57.789	56.481
Umanjenje vrijednosti premija	5	(1)	92
Premija predata u reosiguranje (-)	5	(4.608)	(4.563)
Neto obračunata premija	5	53.180	52.010
Bruto promjena rezerve prijenosne premije (+/-)	5	(724)	(838)
Promjena rezerve prijenosne premije, udio reosiguranja (+/-)	5	43	70
ZARAĐENE PREMIJE OSIGURANJA (prihodovane)	5	52.499	51.242
Prihodi od podružnica, pridruž. društava i sudj.u zajed.ulaganj.	6	4	5
Prihod od najma	6	1.325	1.355
Prihod od kamata	6	747	1.106
Ostali prihodi od ulaganja	6	7.570	7.992
UKUPNO PRIHODI OD ULAGANJA	6	9.646	10.458
Prihodi od provizija i naknada	7	861	1.090
Ostali osigurateljno - tehnički prihod (neto od reosiguranja)	8	290	339
Ostali poslovni prihodi	9	768	1.058
UKUPNO PRIHOD		64.064	64.187
Izdaci za štete (bruto)	10	(33.494)	(30.757)
Udio reosiguranja u nastalim štetama (-)	10	1.766	1.940
UKUPNO IZDACI ZA OSIGURANE SLUČAJEVE (neto)	10	(31.728)	(28.817)
PROMJENE OSTALIH TEHNIČKIH REZERVACIJA			
Promjena rezervacije za štete (neto od reosiguranja)	11	(1.765)	(3.697)
Promjena matematičke rezerve osiguranja i ost. tehn. rezervacije (neto od reosiguranja)	12	(5.724)	(5.232)
UKUPO PROM. OST. TEHNIČKIH REZ. (neto od reosig.)		(7.489)	(8.929)
POSLOVNI RASHODI			
Troškovi pribave	13	(12.194)	(11.086)
Troškovi uprave	14	(7.403)	(7.999)
UKUPNO POSLOVNI RASHODI		(19.597)	(19.085)
Troškovi ulaganja	15	(2.210)	(1.762)
Ostali poslovni troškovi	16	(449)	(639)
DOBIT PRIJE POREZA		2.591	4.955
Porez na dobit	17	(278)	(578)
DOBIT NAKON POREZA		2.313	4.377

Napomene u prilogu su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

GRAWE OSIGURANJE D.D. SARAJEVO
IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU
NA DAN 31. DECEMBRA 2022. GODINE

	Bilješka	31.12.2022. KM 000	31.12.2021. KM 000
AKTIVA			
SREDSTVA ZA ADM. POTREBE I TEKUĆE POSLOVANJE			
Nematerijalna imovina	18	35	19
Materijalna imovina	19	8.381	8.573
Gotovina u banci i blagajni	20	13.148	11.769
Potraživanja po osnovu premija	21	915	837
Ostala potraživanja iz tekućeg poslovanja i razgraničenja	22	9.383	8.798
Podzbir		31.862	29.996
PLASMANI SRED. GARANC. KAPITALA I TEH. REZ.			
Depoziti i zajmovi	23	25.290	34.899
Dugoročna imovina za neprovođenje djelatnosti i fin. ulag.	24	200.434	189.727
Ostali plasmani	25	888	876
Podzbir		226.612	225.502
Udio reosiguranja u tehničkim rezervama	26	10.955	10.312
UKUPNO AKTIVA		269.429	265.810
Vanbilansna evidencija (potraživanja po osn. regresa od fizičkih i pravnih lica)		2.358	2.188
PASIVA			
KRA TKOROČNE OBAVEZE			
Obaveze po poslovima osiguranja	27	1.730	1.259
Obaveze prema dobavljačima	28	294	323
Ostale kratkoročne obaveze i razgraničenja	29	2.416	2.515
Podzbir		4.440	4.097
KAPITAL I TEHNIČKE REZERVE			
KAPITAL			
Dionički kapital	30	16.000	16.000
Rezerve sigurnosti i revalorizacije rezerve	30	3.220	9.131
Akumulirana dobit	30	11.793	10.856
Podzbir		31.013	35.987
TEHNIČKE REZERVE			
Tehničke rezerve	31	232.776	224.270
Ostale rezerve	32	1.200	1.456
Podzbir		233.976	225.726
UKUPNO KAPITAL I TEHNIČKE REZERVE		264.989	261.713
UKUPNO PASIVA		269.429	265.810
Vanbilansna evidencija (potraživanja po osn. regresa od fizičkih i pravnih lica)		2.358	2.188

Napomene u prilogu su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Dana 3. februara 2023. godine Uprava je odobrila finansijske izvještaje

Predsjednik Uprave:

Fikret Hodžić

GRAWE OSIGURANJE D.D. SARAJEVO
IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.

	Vlasnički kapital KM 000	Rezerve sigurnosti i revalorizacije rezerve KM 000	Zadržana dobit KM000	Ukupno KM 000
Saldo 31. decembra 2020. godine	8.020	11.844	15.960	35.824
Isplata dividende osnivaču	-	-	(1.180)	(1.180)
Prijenos u rezerve sigurnosti	-	8.301	(8.301)	-
Povećanje vlasničkog kapitala *	7.980	(7.980)	-	-
Neto dobit za godinu	-	-	4.377	4.377
Nerealizovani gubici – revalorizacija obveznica	-	(3.034)	-	(3.034)
Saldo 31. decembra 2021. godine	16.000	9.131	10.856	35.987
Isplata dividende osnivaču	-	-	(1.376)	(1.376)
Neto dobit za godinu	-	-	2.313	2.313
Nerealizovani gubici – revalorizacija obveznica	-	(5.911)	-	(5.911)
Saldo 31. decembra 2022. godine	16.000	3.220	11.793	31.013

* Vidi Napomenu 30.

Napomena: Vlasnički kapital se odnosi na: život 6.000.000 KM, neživot 10.000.000 KM.

Napomene u prilogu su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

GRAWE OSIGURANJE D.D. SARAJEVO
IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.

	2022. KM 000	2021. KM 000
<i>Gotovinski tok iz redovnog poslovanja</i>		
Neto dobit	2.313	4.377
Amortizacija	544	503
(Smanjenje) / Povećanje potraživanja po osnovu premija osiguranja	146	(277)
Povećanje ostalih potraživanja iz tek. posl. i razgraničenja	(809)	(2.377)
Povećanje udjela reosiguranja u tehničkim rezervama	(643)	(400)
Povećanje tehničkih rezervi	8.506	9.930
(Smanjenje) / Povećanje ostalih rezervi	(256)	209
Povećanje / (Smanjenje) obaveza po poslovima osiguranja	471	(202)
(Smanjenje) / Povećanje obaveza prema dobavljačima	(29)	66
(Smanjenje) ostalih kratkoročnih obaveza i razgraničenja	(99)	(1.217)
Noćani tok iz redovnog poslovanja	10.144	10.612
<i>Gotovinski tok od ulagačkih aktivnosti</i>		
Nabavka nematerijalnih stalnih sredstava	(27)	(4)
Nabavka materijalnih stalnih sredstava	(499)	(1.836)
(Smanjenje) vrijednosti stalnih sredstava	158	1.282
(Smanjenje) depozita kod banaka i zajmova	9.609	10.632
Povećanje ostalih dugoročnih finansijskih ulaganja	(10.707)	(30.651)
Povećanje / (Smanjenje) ostalih plasmana	(12)	308
Novčani tok iz ulagačkih aktivnosti	(1.478)	(20.269)
<i>Gotovinski tok od finansijskih aktivnosti</i>		
Isplata dividende	(1.376)	(1.180)
Nerealizovani gubici od revalorizacije obveznica	(5.911)	(3.034)
Novčani tok iz finansijskih aktivnosti	(7.287)	(4.214)
Neto smanjenje / povećanje gotovine u banci i blagajni	1.379	(13.871)
Početno stanje gotovine u banci i blagajni	11.769	25.640
Konačno stanje gotovine u banci i blagajni	13.148	11.769

Napomene u prilogu su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

GRAWE OSIGURANJE D.D. SARAJEVO
IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.

1. OPĆE INFORMACIJE

1.1. Uvod

GRAWE osiguranje Dioničko društvo Sarajevo, Sarajevo, Trg Solidarnosti br.2, je osnovano 25.8.1998. godine.

Rješenje o saglasnosti za osnivanje Ministarstva finansija Federacije BiH broj: 05-021-5339/98 je izdato dana 8.9.1998. godine.

Dozvola za rad Ureda za nadzor društava za osiguranje u Federaciji BiH broj: 10-021-42/R je dobijena dana 24.9.1998. godine.

GRAWE je upisano u sudski registar Kantonalnog suda u Sarajevu na osnovu Rješenja broj: UF/I 2322/98 od 14.10.1998. godine pod brojem 1-21219.

Rješenjem Općinskog suda u Sarajevu br. 065-0-Reg-06-001825 od 1.9.2008. godine osnovni kapital je povećan sa 6 miliona na 8 miliona KM, a čini ga 8.000 dionica nominalne vrijednosti od po 1.000 KM.

Rješenjem Općinskog suda u Sarajevu br. 065-0-Reg-18-001918 od 04.05.2018. godine osnovni kapital Društva je povećan sa 8 miliona na 8,02 miliona KM, a čini ga 8.020 dionica nominalne vrijednosti od po 1.000 KM nastalo statusnom promjenom pripajanja Dioničkog društva za osiguranje „VGT“ Visoko.

Novim Rješenjem Općinskog suda u Sarajevu br. 065-0-Reg-21-004478 od 03.12.2021. godine osnovni kapital Društva je povećan sa 8,02 na 16 miliona KM, a čini ga 16.000 dionica nominalne vrijednosti od po 1.000 KM nastao upisom upisom redovnih običnih dionica iz sredstava fonda rezervi -(Napomena 30.)

Sjedište društva je u Sarajevu, ul. Trg Solidarnosti br.2, Bosna i Hercegovina.

1.2. Djelatnost

GRAWE se bavi osiguranjem života, osiguranjem od posljedica nesretnog slučaja kao dodatnim osiguranjem života, te osiguranjem imovine i autoodgovornosti.

1.3. Organizacijska struktura

Organizacijska struktura i broj uposlenika se daje u slijedećem pregledu:

	31.12.2022.	31.12.2021.
Uprava	2	2
Administracija	88	86
Prodaja	241	261
Ukupno	331	349

1.4. Organi Društva

Nadzorni odbor

MMag. Georg Schneider	Predsjednik
Mag. Klaus Michael Scheitegel	Član
Dr. Gernot Reiter	Član

Odbor za reviziju

Christoph Czettl	Predsjednik
Dijana Vulić	Član
Christoph Titz	Član

GRAWE OSIGURANJE D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.

Uprava

Fikret Hodžić
Jasminka Turbo

Predsjednik
Član Uprave

1.5. Uticaj COVID-19 i agresije Rusije na Urajinu na poslovanje Društva

GRAWE osiguranje je od samog početka poduzelo adekvatne preventivne radnje kako bi osiguralo nesmetan kontinuitet svojih aktivnosti i dostupnosti usluga našim klijentima. Strategija koju je Uprava zajedno sa zaposlenicima Društva odredila pokazala se kao jako učinkovita u proteklom periodu. Rat u Ukrajini je započeo uporedo s početkom oporavka svijeta od ogromnih negativnih ekonomskih efekata koje je prouzrokovao COVID-19 u protekle dvije godine.

Efekti rata su se do sada odrazili na različite zemlje i regije svijeta, jer su općenito pridonijeli rastu stope inflacije uz značajan rast cijena. To je izazvalo snažne intervencije velikih centralnih banaka širom svijeta, kao što su američka banka Federalnih rezervi i Evropska centralna banka. Sve je to popraćeno velikim pritiskom na centralne banke u cilju podizanja kamatnih stopa, kako bi se suočilo sa porastom stope inflacije. Utjecaj inflacije naravno odrazio se i na naše poslovanje direktno kroz porast cijena (štete su poskupile kroz rast cijena polovnih vozila, radni sati auto kuća su poskupile, porast minimalne plaće) koje su imale značajan uticaj na sve segmente našeg poslovanja.

U sferi poslovnih dostignuća Društvo u segmentu životnog osiguranja bilježi rast u naplaćenju premiji u iznosu od 4,94 % (apsolutno u KM 1.506.051). U neživotnom osiguranju ima pad premije u visini od 1,13 % (apsolutno 293.849 KM), koji nije uzrokovano pandemijom Covid 19.

Društvo nema nikavih ulaganja u Rusiju ili Ukrajinu za koje je potrebno vršiti procjenu adekvatnosti osiguranja obaveza i investicija.

2. USVAJANJE NOVIH I IZMIJENJENIH RAČUNOVODSTVENIH STANDARDARDA

2.1 Standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu

Društvo je po prvi put primijenilo sljedeće nove i revidirane standarde i izmjene, kao i interpretacije, za godišnji izvještajni period koji počinje 1. januara 2022. godine:

- Koncesije za najmnine u vezi sa Covid-19 – (dodatne) izmjene MSFI 16 (izdato 31. marta 2021. i na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. aprila 2021.);
- Prilivi prije namjeravane upotrebe, Štetni i ugovori - troškovi ispunjavanja ugovora, Referenca na Konceptualni okvir - izmjene uskog obima MRS 16, MRS 37 i MSFI 3 i Godišnja poboljšanja MSFI 2018-2020 - izmjene MSFI 1, MSFI 9, MSFI 16 i MRS 41 (izdato 14. maja 2020. i na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022.).

Ove izmjene nisu imale uticaja na iznose priznate u prethodnim periodima i ne očekuje se da će značajno uticati na trenutni ili buduće periode.

2.2 Objavljeni standardi koji još uvijek nisu stupili na snagu

Objavljeni su određeni novi računovodstveni standardi i tumačenja, koji nisu obavezni za period izvještavanja koji završava 31. decembra 2022. i koji nisu bili ranije usvojeni od strane Društva:

- Prodaja ili unos u imovini između investitora i njegovog pridruženog društva ili zajedničkog poduhvata – Izmjene MSFI 10 i MRS 28 (izdato 11. septembra 2014. godine i stupa na snagu za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon datuma koji utvrdi IASB)
- MSFI 17: „Ugovori o osiguranju“ (izdato 18. maja 2017.) i izmjene MSFI 17 i MSFI 4 (izdato 25. juna 2020.) - svi na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023.
- Izmjene MRS 1 i MSFI izjave o praksi br. 2: Objavljivanje računovodstvenih politika (izdato 12. februara 2021. i na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023.)

GRAWE OSIGURANJE D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.

- Izmjene MRS 8: Definicija računovodstvene procjene (izdato 12. februara 2021. i na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023.)
- Odgođeni porez u vezi sa imovinom i obavezama proisteklim iz pojedinačne transakcije - Izmjene MRS 12 (izdato 7. maja 2021. i na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023.)
- Opcija prelaska za osiguravače koji primjenjuju MSFI 17 – Izmjene MSFI 17 (izdato 9. decembra 2021. i na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023.)
- Izmjene MSFI 16: Obaveza po osnovu najma kod transakcije prodaje i povratnog najma (izdato 22. septembra 2022. i na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024.)
- Klasifikacija obaveze kao kratkotrajne ili dugotrajne - Izmjene MRS 1 (originalno izdato 23. januara 2020., naknadno izmijenjeno 15. jula 2020. i 31 oktobra 2022., konačno na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024.).

Od ovih standarda se ne očekuje da imaju značajan uticaj na Društvo u trenutnom ili budućim periodima izvještavanja i na predvidljive buduće transakcije.

3. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i Zakonom o osiguranju i iskazani su u konvertibilnim markama (KM). Važeći kurs između KM i EUR-a je 1,95583. Prezentirani finansijski izvještaji su nekonsolidirani izvještaji Društva

3.1. Premije

Obračunate bruto premije životnih osiguranja uključuju sve iznose premija koji su naplaćeni do kraja obračunskog perioda, bez obzira da li se ti iznosi u cjelosti ili djelimično odnose na kasnije obračunsko razdoblje. Obračunate bruto premije, osim riziko (tehničke) premije sadrže i dodatne iznose za troškove provođenja osiguranja kao i dodatne iznose za polugodišnje, kvartalno ili mjesečno plaćanje.

Prihodi u neživotu se priznaju po policiranoj premiji.

3.2. Izdaci za osigurane slučajeve

Izdaci za osigurane slučajeve su svi bruto isplaćeni iznosi za štete u obračunskom periodu, bez obzira u kojem su obračunskom periodu štete nastale, umanjani za udio reosiguranja u štetama, uvećani za rezerve šteta na kraju obračunskog perioda a umanjani za rezerve šteta na početku obračunskog perioda. Bruto iznosi likvidiranih šteta, osim čistih isplata šteta, uključuju i eksterne i interne troškove vezane za likvidaciju šteta (troškovi procjene i sl.).

3.3. Troškovi pribave

Troškovi pribave obuhvataju troškove nastale zaključivanjem ugovora o osiguranju. Oni uključuju sve izravne troškove osiguranja (provizija za pribavu, troškovi isključivo uposlenih u pribavi i sl.) i neizravne troškove (troškovi reklame, troškovi vezani za obradu ponuda i izdavanje polica i sl.). Troškovi pribave za neživotna osiguranja se razgraničavaju.

3.4. Administrativni troškovi

Administrativni troškovi sadrže troškove nastale u vezi poslova naplate premija, upravljanja portfeljom, aktivnog i pasivnog reosiguranja i sl. Oni sadrže izdatke za zaposlene i amortizaciju nematerijalnih i materijalnih stalnih sredstava.

3.5. Prihodi i troškovi ulaganja

Društva koja provode i životna i neživotna osiguranja, iskazuju sve prihode i troškove vezane za ulaganja, koja se neposredno povezani s poslovima životnih osiguranja, u tehničkom računu životnih osiguranja.

GRAWE OSIGURANJE D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.

3. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

Prihodi od ulaganja obuhvaćaju prihode od kamata i ostale prihode.

3.6. Ulaganja

3.6.1. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivativna sredstva koja su prilikom inicijalnog priznavanja naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana kao finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, investicije koje se drže do dospelja i krediti (zajmovi) i potraživanja. Nakon početnog priznavanja, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju priznaju se u bilansu stanja po njihovoj fer vrijednosti. Dobici ili gubici nastali po osnovu promjene fer vrijednosti priznaju se u okviru promjena na kapitalu, na računima nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu vrijednosnih papira. Umanjenja za gubitke po osnovu obezvrijeđenja vrijednosti se priznaju direktno u bilansu uspjeha. U slučaju prodaje finansijskog sredstva raspoloživog za prodaju ili trajnog umanjenja vrijednosti, kumulativni dobitak ili gubitak, prethodno priznat u okviru kapitala, prenosi se na prihode i rashode perioda. Fer vrijednost finansijskih sredstava se u načelu utvrđuje prema tržišnoj vrijednosti ostvarenoj na Sarajevskoj berzi na dan bilansa stanja. Za sredstva za koja ne postoji aktivno tržište, fer vrijednost se utvrđuje korišćenjem tehnika procjene. Tehnike procjene obuhvataju korišćenje posljednjih nezavisnih tržišnih transakcija između obavještenih, voljnih strana, ako su dostupne, poređenje sa aktuelnom fer vrijednošću drugog instrumenta koji je u značajnoj mjeri isti i analizu diskontovanog toka gotovine. Sredstva za koja ne postoji aktivno tržište i za koja nije moguće realno utvrditi fer vrijednost vrednuju se po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za eventualne kumulirane gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti

3.6.2. Finansijska sredstva koja se drži do dospelja

Finansijska sredstva koja se drže do dospelja, osim derivativnih finansijskih instrumenata, su ulaganja s fiksnim ili utvrdivim iznosom plaćanja. Vrednuju se u trenutku stjecanja po trošku stjecanja uključujući transakcijske troškove koji odgovaraju tržišnoj vrijednosti finansijskog instrumenta. Ukamaćivanje kao i razlika između troška stjecanja i otkupne vrijednosti raspoređuju se po metodi amortiziranog troška (amortised cost-method) na cijeli rok otplate (metoda efektivne kamatne stope). Finansijska sredstva koja se drži do dospelja podliježe redovnom testu umanjenja (impairment-test) radi provjere stalnosti realne vrijednosti imovine. Vrijednosni papiri za čije se umanjenje vrijednosti može pretpostaviti da će biti trajno otpisuju se kroz račun dobiti i gubitka. Iznos otpisa određuje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih tokova. U skladu sa odredbama MRS -39 Društvo je u toku 2022. godine izvršilo reklasifikaciju dijela svoga portfolia ulaganja u obveznice koje se klasifikuju kao raspoložive za prodaju u kategoriju obveznica koje se drže do njihovog dospelja – (Napomena 24.4).

3.7. Nematerijalna imovina

Nematerijalnu imovinu predstavlja kupljeni softver i iskazuje se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju. Primijenjena stopa amortizacije je 20,00 %.

3.8. Materijalna imovina

Materijalna stalna sredstva se iskazuju po trošku nabavke umanjeno za amortizaciju. Trošak nabavke uključuje sve sporedne troškove nabavke.

Amortizacija materijalnih stalnih sredstava obračunata je po linearnoj metodi. Za materijalna sredstva u pripremi ne obračunava se amortizacija. Primijenjene stope amortizacije su slijedeće:

	2022.	2021.
	%	%
Građevine za obavljanje djelatnosti	1,30-5,00	1,30-5,00
Kancelarijska oprema	15,00-20,00	15,00-20,00
Kompjuteri	33,33	33,33

GRAWE OSIGURANJE D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.

3. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.9. Ulaganja u nekretnine

Ulaganja u nekretnine iskazana su po trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju i umanjenje vrijednosti. Ulaganja u nekretnine obuhvaćaju ulaganja u nekretnine s namjerom ostvarivanja zarade od najamnine ili porasta tržišne vrijednosti. Sva ulaganja u nekretnine, osim imovine u pripremi, amortiziraju se linearnom metodom po propisanim stopama utvrđenim tako da se trošak nabave imovine otpisuje u toku procijenjenog korisnog vijeka upotrebe. Primjenjena stopa amortizacije je 1,30%-5,00%. Korisni vijek upotrebe provjerava se i korigira, ukoliko je potrebno, na svaki datum izvještavanja.

3.10. Novčana sredstva

Novčana sredstva obuhvataju gotovinu i stanja na računima kod poslovnih banaka, te plasmane u bankama s kojima se može svakodnevno raspolagati.

3.11. Tehničke rezerve

Prijenosne premije

Prijenosne premije su dijelovi obračunate premije koji se odnose na period nakon zaključivanja poslovne godine.

Kao prenosna premija za sljedeću godinu se uzima tačno dodjeljeni mjesečni udio bruto godišnje premije umanjen za tehnički odgođenu premiju.

Prijenosna premija osiguranja nesretnog slučaja za slučaj invalidnosti obračunava se po metodi "pro rata temporis" za svaki ugovor posebno.

Prijenosne premije životnih i neživotnih osiguranja uključuju se u tehničku rezervu osiguranja.

Matematičke rezerve

Matematičke rezerve osiguranja života izračunavaju se po načelima aktuarske matematike (Zillmerova metoda), a iskazuje se kao razlika između sadašnje vrijednosti budućih obaveza osiguravača (osigurana suma) i sadašnje vrijednosti budućih obaveza ugovarača osiguranja (premije), uključujući rezervu troškova poslovanja.

Pri obračunu matematička rezerva se smanjuje za neamortizirane stvarne troškove provizije zaključenja osiguranja, u skladu sa Mjerilima za matematičku rezervu životnih osiguranja i drugih osiguranja za koja se obračunava matematička rezerva.

Obračun matematičke rezerve osiguranja života napravljen je na temelju naplaćene premije osiguranja u skladu sa pravilima Agencije za nadzor osiguranja Federacije BiH.

Rezerve šteta

(a) Rezerve za nastale, prijavljene, ali neisplaćene štete

Rezerve za nastale prijavljene štete se obračunavaju pojedinačnom procjenom svake štete. Rezerve šteta se uvećavaju za iznos troškova obrade šteta koji se izračunava na temelju razmjera između troškova procjene i izdataka za štete.

GRAWE OSIGURANJE D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.

3. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

(b) Rezerve za nastale neprijavljene štete

Na osnovu procjena, uz rezervu za nastale, a neprijavljene štete osiguranja života i dodatnog osiguranja nezgode sa posljedicom smrti izdvaja se po jedna prosječna osigurana suma, određena na osnovu kvartalne statistike osiguranja života.

Na osnovu procjena, statistike šteta i razvoja šteta tokom godine vrši se i rezervisanje za nastale neprijavljene štete osiguranja nesretnog slučaja za slučaj invalidnosti u visini od oko 10% rezerve prijavljenih šteta.

(c) Mišljenje aktuara

Matematičke rezerve životnih osiguranja, prijenosne premije i rezerve šteta neživotnih i životnih osiguranja je kontrolirao i dana 27. januara 2023. godine potvrdio ovlašteni aktuar gospodin Nedim Gavranović.

3.12. Izdaci za zaposlene

U toku poslovanja, Društvo obračunava, u korist svojih zaposlenih, doprinose za mirovinsko/penziono, zdravstveno osiguranje, te porez na platu, koji se obračunavaju na bruto plate. Također, topli obrok, prevoz radnika sa i na posao, te godišnji odmor su plaćeni u skladu sa lokalnim zakonodavstvom. Društvo obračunava navedene naknade u korist penzionog i zdravstvenog fonda po zakonskim stopama tokom cijele godine, a na osnovu bruto plate. Ovaj trošak se iskazuje u bilansu uspjeha u istom periodu u kom se iskazuje i trošak plata. Društvo nema druge obaveze vezane za isplate penzija ili drugih beneficija, kako bivšim zaposlenim tako i aktivnim zaposlenim.

Otpremnine

U skladu sa lokalnim zakonskim propisima i internim pravilnikom o platama, Društvo je obavezno isplaćivati otpremnine prilikom odlaska u penziju u iznosu od minimalno 3 prosječne mjesečne plaće zaposlenog ili 3 prosječne plate u Društvu isplaćenih u posljednja tri mjeseca, zavisno šta je pogodnije za zaposlenog.

U 2022. godini rezervisanja su obračunata i iskazana po sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih isplata otpremnina zaposlenima. Potvrda obračuna izvršena je od strane ovlaštenog nezavisnog aktuara.

3.13. Disperzija rizika

Prema Zakonu o osiguranju, osiguravajuća društva su dužna da vrše disperziju rizika uložених sredstava, vodeći računa o sigurnosti plasmana. Kao što je prikazano u Napomeni 23, GRAWE osiguranje slobodna sredstva drži plasirana u 5 banaka u vidu oročenih depozita.

3.14. Izvještavanje po segmentu

Segment je dio Društva koji se može izdvojiti ili kao dio angažiranja u proizvodnji proizvoda ili pružanju usluga (poslovni segment) ili kao dio angažiran u proizvodnji proizvoda ili pružanja usluga unutar određenog ekonomskog okruženja (geografski segment), koji je podložan rizicima i koristima koje se razlikuju od onog drugog segmenta.

Trenutno poslovanje Društva je u području životnog i neživotnog osiguranja (poslovni segment), a njegovo poslovanje, ukupna imovina kao i većina klijenata su smješteni u Federaciji Bosne i Hercegovine (geografski segment). Stoga je izvještavanje po segmentu prikazano u Napomeni 4.

GRAWE OSIGURANJE D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.

4. POSLOVNI SEGMENTI

Segmenti poslovanja predstavljaju komponente Društva koje ostvaruju prihode i rashode, čije poslovne rezultate redovno pregleda rukovodstvo Društva i za koje postoje raspoložive zasebne finansijske informacije. Rukovodstvo Društva je organizovalo poslovanje sa stanovišta svojih usluga.

Društvo je u toku 2022. godine obavljalo svoje poslovanje putem 2 osnovne djelatnosti i to:

- (a) Životno osiguranje;*
- (b) Neživotno osiguranje;*

Računovodstvene politike primjenjene prilikom sastavljanja finansijskih informacija o segmentima o kojima se izvještava su identične računovodstvenim politikama Društva objelodanjenim u Napomeni 3 uz finansijske izvještaje.

Na osnovu Zakona o osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, br. 23/17 i 103/21), odnosno MSFI 8 „Segmenti poslovanja“, Društvo izvještava o svojim segmentima kako je dato u nastavku teksta.

GRAWE OSIGURANJE D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.

4. POSLOVNI SEGMENTI (NASTAVAK)

4.1. BILANS USPJEHA ZA PERIOD OD 01.01.2020. DO 31.12.2022. GODINE

	2022. život KM 000	2022. neživot KM 000	2022. Ukupno KM 000	2021. život KM 000	2021. neživot KM 000	2021. Ukupno KM 000
PRIHODI OD OSIGURANJA						
Zaračunata bruto premija	32.030	25.759	57.789	30.522	25.959	56.481
Umanjenje vrijednosti premije	-	(1)	(1)	-	92	92
Premija predana u reosiguranje (-)	(1.194)	(3.414)	(4.608)	(1.199)	(3.364)	(4.563)
Neto obračunata premija	30.836	22.344	53.180	29.323	22.687	52.010
Bruto promjena rezerve prijenosne premije (+/-)	(888)	164	(724)	(917)	79	(838)
Promjena rezerve prijen. premije, udio reosiguranja (+/-)	3	40	43	24	46	70
Zarađene premije osiguranja (prihodovane)	29.951	22.548	52.499	28.430	22.812	51.242
Prihodi od podružnica, pridruž. društava i sudj. u zajed. ulag.	5	(1)	4	5	-	5
Prihodi od najma	1.301	24	1.325	1.331	24	1.355
Prihod od kamata	387	360	747	660	446	1.106
Ostali prihodi od ulaganja	6.092	1.478	7.570	7.048	944	7.992
UKUPNO PRIHODI OD ULAGANJA	7.785	1.861	9.646	9.044	1.414	10.458
Prihodi od provizija i naknada	323	538	861	326	764	1.090
Ostali osigurateljno - tehnički prihod (neto od reosiguranja)	44	246	290	72	267	339
Ostali poslovni prihodi	482	286	768	456	602	1.058
UKUPNO PRIHOD	38.585	25.479	64.064	38.328	25.859	64.187
Izdaci za štete (bruto)	(21.957)	(11.537)	(33.494)	(20.233)	(10.524)	(30.757)
Udio reosiguranja u nastalim štetama (-)	447	1319	1.766	397	1.543	1.940
UKUPNO IZDACI ZA OSIGURANE SLUČAJEVE (neto)	(21.510)	(10.218)	(31.728)	(19.836)	(8.981)	(28.817)
PROMJENE OSTALIH TEHNIČKIH REZERVACIJA						
Promjena rezervacije za štete (neto od reosiguranja)	(206)	(1559)	(1.765)	(638)	(3.059)	(3.697)
Promjena matematičke rezerve osiguranja i ost. tehn. rezervacije (neto od reosiguranja)	(5.415)	(309)	(5.724)	(5.014)	(218)	(5.232)
UKUPO PROM. OST. TEHNIČKIH REZ. (neto od reosig.)	(5.621)	(1.868)	(7.489)	(5.652)	(3.277)	(8.929)
POSLOVNI RASHODI						
Troškovi pribave	(4.715)	(7.479)	(12.194)	(4.390)	(6.696)	(11.086)
Troškovi uprave	(4.500)	(2.903)	(7.403)	(5.424)	(2.575)	(7.999)
UKUPNO POSLOVNI RASHODI	(9.215)	(10.382)	(19.597)	(9.814)	(9.271)	(19.085)
Troškovi ulaganja	(1.899)	(311)	(2.210)	(1.695)	(67)	(1.762)
Ostali poslovni troškovi	(179)	(270)	(449)	(250)	(389)	(639)
DOBIT PRIJE POREZA	161	2430	2.591	1.081	3.874	4.955
Porez na dobit	(28)	(250)	(278)	(175)	(403)	(578)
DOBIT NAKON POREZA	133	2.180	2.313	906	3.471	4.377

GRAWE OSIGURANJE D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.

4. POSLOVNI SEGMENTI (NASTAVAK)

4.2. BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2022. GODINE

	2022. život KM 000	2022. neživot KM 000	2022. ukupno KM 000	2021. život KM 000	2021. neživot KM 000	2021. ukupno KM 000
AKTIVA						
SRED. ZA ADM. POTREBE I TEKUĆE POSL.						
Nematerijalna imovina	35	-	35	19	-	19
Materijalna imovina	6.912	1.469	8.381	6.940	1.633	8.573
Gotovina u banci i blagajni	7.610	5.538	13.148	4.331	7.438	11.769
Potraživanja po osnovu premija	-	915	915	-	837	837
Ostala potraživanja iz tekućeg poslovanja i razgran.	4.533	4.850	9.383	3.780	5.018	8.798
Podzbir	19.090	12.772	31.862	15.070	14.926	29.996
PLASMANI SRED. GARANC. KAP. I TEH. REZ.						
Depoziti i zajmovi	13.603	11.687	25.290	14.478	20.421	34.899
Dugoročna finansijska ulaganja - MROŽ	162.131	38.303	200.434	163.711	26.016	189.727
Ostali plasmani	-	888	888	-	876	876
Podzbir	175.734	50.878	226.612	178.189	47.313	225.502
Udio reosiguranja u tehničkim rezervama	1.185	9.770	10.955	958	9.354	10.312
UKUPNO AKTIVA	196.009	73.420	269.429	194.217	71.593	265.810
Vanbilansna evidencija - (potr. po osn. regresa od fiz. i pr. lica)	-	2.358	2.358	-	2.188	2.188
PASIVA						
KRATKOROČNE OBAVEZE						
Obaveze po poslovima osiguranja	635	1.095	1.730	651	608	1.259
Obaveze prema dobavljačima	136	158	294	107	216	323
Ostale kratkoročne obaveze i razgraničenja	757	1.659	2.416	800	1.715	2.515
Podzbir	1.528	2.912	4.440	1.558	2.539	4.097
KAPITAL I TEHNIČKE REZERVE						
KAPITAL						
Dionički kapital	6.000	10.000	16.000	6.000	10.000	16.000
Rezerve sigurnosti i revalorizacije rezerve	1.630	1.590	3.220	6.207	2.924	9.131
Akumulirana dobit	4.051	7.742	11.793	4.219	6.637	10.856
Podzbir	11.681	19.332	31.013	16.426	19.561	35.987
TEHNIČKE REZERVE						
Tehničke rezerve	182.307	50.469	232.776	175.515	48.755	224.270
Ostale rezerve	493	707	1.200	718	738	1.456
Podzbir	182.800	51.176	233.976	176.233	49.493	225.726
UKUPNO KAPITAL I TEHNIČKE REZERVE	194.481	70.508	264.989	192.659	69.054	261.713
UKUPNO PASIVA	196.009	73.420	269.429	194.217	71.593	265.810
Vanbilansna evidencija - (potr. po osn. regresa od fiz. i pr. lica)	-	2.358	2.358	-	2.188	2.188

GRAWE OSIGURANJE D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.

5. ZARAĐENE PREMIJE OSIGURANJA (PRIHODOVANE)

	2022. KM 000	2021. KM 000
Obračunate premije	57.372	56.169
Policirane premije	48	24
Dio premije za troškove zaključivanja ugovora o osigur.	17	24
Nenaplaćene premije	352	264
Zaračunata bruto premija	57.789	56.481
Ispravka vrijednosti premije (-)	(1)	92
Premija predana u reosiguranje (-)	(4.608)	(4.563)
Neto obračunata premija	53.180	52.010
Promjena prenosne premije osiguranja (+/-)	(724)	(838)
Promjena prenosne premije reosiguranja (+/-)	43	70
Ukupno zarađene premije (prihodovane)	52.499	51.242

6. PRIHODI OD ULAGANJA

	2022. KM 000	2021. KM 000
Prihodi od dividendi	4	5
Prihod od najma	1.325	1.355
Prihodi od kamata		
Prihodi od kamata na depozite i zajam GRAWE nekretnine	504	846
Prihodi od kamata -zajmovi iz osigur. pravnim i fizičkim licima	243	260
Ukupno prihodi od kamata	747	1.106
Ostali prihodi od ulaganja		
Kamata na obveznice	6.966	5.880
Amortizacija obveznica	402	410
Realizovani dobiti od ulaganja	184	1.663
Nerealizovani dobiti od ulaganja	18	39
Ukupno ostali prihodi od ulaganja	7.570	7.992
Ukupno	9.646	10.458

7. PRIHODI OD PROVIZIJA I NAKNADA

Prihodi od provizija i naknada na dan 31. decembra 2022. godine iznose 861 hiljada KM (2021.: 1.090 hiljada KM) i odnose se na provizije po ugovorima o reosiguranju.

GRAWE OSIGURANJE D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.

8. OSTALI OSIGURATELJNO - TEHNIČKI PRIHOD (neto od reosiguranja)

	2022. KM 000	2021. KM 000
Prihod od prodaje zelenih karata	100	130
Udio u dobiti od reosiguranja	115	154
Prihodi od obrade regresa inozemne štete	58	32
Prihod od opomene po ugovoru o osiguranju	4	2
Ostali tehnički prihodi	13	21
Ukupno	290	339

9. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	2022. KM 000	2021. KM 000
Prihod iz prošlih godina	98	294
Prihod od prodaje stalnih sredstava	118	73
Naplaćena otpisana potraživanja	69	103
Ostali poslovni prihodi	483	588
Ukupno	768	1.058

10. IZDACI ZA OSIGURANE SLUČAJEVE (NETO)

	2022. KM 000	2021. KM 000
Izdaci za štete – fizička lica	30.563	27.645
Izdaci za štete – pravna lica	2.931	3.112
Izdaci za šteta (bruto)	33.494	30.757
Udio saosiguranja u obrađenim štetama (VGT)	1	1
Udio reosiguranja (-)	(1.767)	(1.941)
Ukupno	31.728	28.817

11. PROMJENA REZERVACIJE ZA ŠTETE (NETO)

	2022. KM 000	2021. KM 000
Promjena rezervisanih nastalih prijavljenih šteta životnog osiguranja	2.401	4.145
Promjena rezervisanja nastalih neprijav. šteta osiguranja	(36)	(118)
Rezervisanja za štete (udio reosiguravača)	(600)	(330)
Ukupno	1.765	3.697

GRAWE OSIGURANJE D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.

12. PPROMJENA MATEMATIČKE REZERVE OSIGURANJA I OSTALE TEHNIČKE REZERVACIJE

	2022. KM 000	2021. KM 000
Izdvajanje za matematičku rezervu	6.727	6.465
Rezerve za učešće u dobiti	(1.312)	(1.451)
Izdvajanje za ostale tehničke rezerv. - preventiva (Nap. 32.)	309	218
Ukupno	5.724	5.232

13. TROŠKOVI PRIBAVE

	2022. KM 000	2021. KM 000
Troškovi provizija - plaće i naknade prodaje	4.630	4.451
Troškovi provizija posrednika	5.611	5.868
Troškovi zakupa	539	620
Troškovi reklamnih usluga	360	587
Ostali troškovi pribave koji se ne razgraničavaju	1.122	600
Razgraničeni troškovi pribave	(68)	(1.040)
Ukupno	12.194	11.086

14. TROŠKOVI UPRAVE

	2022. KM 000	2021. KM 000
Plaće, porezi i doprinosi	1.884	1.978
Ostali troškovi uprave	2.007	1.861
AOP – povezane strane GRAWE Graz (Napomena 33)	463	733
Zakup	23	22
Naknade zaposlenim	747	603
PTT i Internet	379	380
Amortizacija	543	503
Komunalije i sl. usluge	149	236
Materijal	240	215
Službena putovanja	82	33
Održavanje	131	145
Energija	289	249
Porezi i članarine	197	245
Bankarske usluge	117	89
Osiguranje	94	96
Rezervisanja za otpremnine i sl. (Napomena 32.)	58	611
Ukupno	7.403	7.999

GRAWE OSIGURANJE D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.

15. TROŠKOVI ULAGANJA

	2022. KM 000	2021. KM 000
Amortizacija investicionih nekretnina	397	397
Rashodi kamata na obveznice	518	528
Negativna amortizacija obveznica	558	245
Nerealizirani gubici od ulaganja u dionice (Nap.3.6.)	-	14
Režijski i dr. troškovi najomprimaca (PDV, porez na imovinu, održavanje, upravitelj i sl.)	603	559
Realizirani gubici od ulaganja – djelimični otkup obveznica	126	1
Neamortizovana vrijednost rashodovane opreme-inv. nekretnina	4	-
Brokerska provizija	2	18
Otpis zajmova fizičkim licima iz sred. GF	2	-
Ukupno	2.210	1.762

16. OSTALI POSLOVNI TROŠKOVI

	2022. KM 000	2021. KM 000
Naknada Agenciji za nadzor	257	258
Biro zelene karte	43	53
Uslužna likvidacija šteta	19	87
Otpis potraživanja	57	215
Vatrogasni doprinos	12	12
Vrijednosna usklađivanja papira od vrijednosti	58	11
Ostalo (RVP i otpis ostalih potraživanja)	3	3
Ukupno	449	639

17. POREZ

	2022. KM 000	2021. KM 000
<i>Dobit prije oporezivanja</i>	2.591	4.955
<i>Usklađivanje rashoda za:</i>		
- Novčane kazne koje izriče nadležni organ	2	-
- Nepriznate zatezne kamate	-	41
- Amortizacija objekta Biroa ZK po kontroli PU FBiH	4	4
- Nepriznati troškovi reprezentacije (70 %)	84	94
- Ostala rezerviranja (MRS 19 i tužbe)	59	611
- Ispravka vrijednosti i otpisi potraživanja	43	79
<i>Usklađivanje prihoda za:</i>		
- Nedokumentirani i ost. rashodi koji nisu iskazani u skladu sa Zakonom i Pravilnikom o primjeni poreza na dobit	2	2
- Prihode od dividendi drugih obveznika	(5)	(5)
Poreska osnovica	2.780	5.781
<i>Obračunati porez po stopi od 10% (2021. - 10%)</i>	278	578
Porez na dobit	278	578

GRAWE OSIGURANJE D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.

18. NEMATERIJALNA IMOVINA

	31.12.2022. KM 000	31.12.2021. KM 000
<u>Nabavna vrijednost:</u>		
Na dan 1. januara	85	81
Nabavke	27	4
Smanjenja i otpisi	(19)	-
Na dan 31. decembra	93	85
<u>Ispravka vrijednosti:</u>		
Na dan 1. januara	66	56
Amortizacija	11	10
Smanjenja i otpisi	(19)	-
Na dan 31. decembra	58	66
Sadašnja vrijednost na dan 31. decembra	35	19

Nematerijalnu imovinu čine softveri za knjigovodstvo – obračun plaća („5th dimension“, Sarajevo), softver Adobe Acrobat, softver za evidentiranje polica auto osiguranja („SoloNet“, Sarajevo), softver za procjenu šteta („Virtual CRASH“, Slovačka), hardver i softver sa licencama za evidenciju radnog vremena („Špica Systems“, Sarajevo) i licence za Incubis Software i Open Scape Business telefonsku centralu, kao i softver „Acp softwer netapp virtual pam storage“ za skeniranje poslovne dokumentacije u odjelu obrade i šteta.

19. MATERIJALNA IMOVINA

	Građevinsko zemljište KM 000	Građ. obj. za obavljanje djelatnosti KM 000	Kompjuteri, kanc. oprema i vozila KM 000	Investicije u toku KM 000	Ukupno KM 000
<u>Nabavna vrijednost</u>					
Na dan 1. januara 2022.	443	7.424	4.538	-	12.405
Nabavke	-	23	-	476	499
Prijenos sa investicija u toku	-	-	476	(476)	-
Smanjenja i otpisi	-	-	(584)	-	(584)
Na dan 31. decembra 2022.	443	7.447	4.430	-	12.320
<u>Ispravka vrijednosti</u>					
Na dan 1. januara 2022.	-	615	3.217	-	3.832
Amortizacija za 2022. godinu	-	137	396	-	533
Smanjenja i otpisi	-	-	(426)	-	(426)
Na dan 31. decembra 2022.	-	752	3.187	-	3.939
<u>Sadašnja vrijednost:</u>					
Na dan 31. decembra 2021.	443	6.809	1.321	-	8.573
Na dan 31. decembra 2022.	443	6.695	1.243	-	8.381

GRAWE OSIGURANJE D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.

20. GOTOVINA U BANCIMA I BLAGAJNIMA

	31.12.2022. KM 000	31.12.2021. KM 000
Komercijalna banka a.d. Banja Luka - KM račun	-	17
Raiffeisen BANK d.d. BiH - KM račun	2.999	9.639
Addiko Bank d.d. Sarajevo - KM račun	4.313	534
UniCredit Bank d.d. Mostar - KM račun	166	131
Ziraat Bank Bosnia d.d Sarajevo - KM račun	878	25
NLB Banka d.d. Tuzla - KM račun	-	283
Sparkasse Bank d.d. BiH - KM račun	91	220
Nova banka a.d. Banja Luka - KM račun	493	120
ASA Banka Naša i snažna (Sberbank) – KM račun	2.170	97
Intesa Sanpaolo banka d.d. BiH - KM račun	-	4
NLB Banka d.d. Tuzla – KM račun	373	55
Raiffeisen BANK d.d. BiH - Devizni račun	240	98
Intesa Sanpaolo banka d.d. BiH - Devizni račun	-	1
UniCredit Bank d.d. Mostar - Devizni račun	53	52
Sparkasse Bank d.d. BiH - Devizni račun	-	1
ASA Banka Naša i snažna (Sberbank) - Devizni račun	-	58
Ziraat Bank Bosnia d.d Sarajevo - Devizni račun	7	19
Schelhammer Capital Bank - Devizni račun	1.365	415
Ukupno	13.148	11.769

21. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PREMIJA

	31.12.2022. KM 000	31.12.2021. KM 000
Potraživanja po osnovu premija osiguranja neživota	977	897
Ispravka vrijednosti potraživanja od premije - neživot	(62)	(60)
Ukupno	915	837

GRAWE OSIGURANJE D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.

22. OSTALA POTRAŽIVANJA IZ TEKUĆEG POSLOVANJA I RAZGRANIČENJA

	31.12.2022. KM 000	31.12.2021. KM 000
Razgraničene kamate na obveznice	3.371	2.617
Razgraničeni troškovi pribave osiguranja	2.753	2.686
Potraživanja iz internih odnosa (život-neživot)	1.264	1.196
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	340	40
Potraživanja za kamate na depozite i obveznice	13	16
Potraživanja po osnovu šteta u inostranstvu	300	283
Potraživanja iz poslova reosiguranja	-	224
Ispravka vrijednosti potraživanja po osnovu šteta u inostranstvu	(132)	(93)
Unaprijed plaćeni ostali troškovi (reklama-REMIS d.o.o.Visoko i sl.)	1.226	1.627
Potraživanja od povezanih pravnih lica GN - (Nap.33)	51	21
Ostala potraživanja	197	181
Ukupno	9.383	8.798

23. DEPOZITI I ZAJMOVI

	31.12.2022. KM 000	31.12.2021. KM 000
<u>Depoziti</u>		
Raiffeisen BANK d.d. (sredstva matematičke rezerve)	9.192	9.293
UniCredit Bank d.d. (sredstva tehničke rezerve)	1.956	1.957
UniCredit Bank d.d. (sred. dionič. kapitala)	4.000	4.000
Ziraat Bank Bosnia d.d. (sred. dionič. kapitala)	700	700
ASA Banka Naša i snažna (Sberbank) - (sred. tehničke rezerve)	-	3.600
NLB Banka d.d. (sredstva tehničke rezerve)	-	3.000
Raiffeisen BANK d.d. (sredstva tehničke rezerve)	1.956	2.057
ASA Banka Naša i snažna (Sberbank)-(sred. dioničkog kapitala)	2.550	3.300
ASA Banka Naša i snažna (Sberbank)-(sred.garantnog fonda)	-	1.750
<u>Ukupno depoziti kod banaka</u>	20.354	29.657
<u>Zajmovi</u>		
Zajmovi pravnim licima iz zakonih rezervi (REMIS)	1.800	1.800
Zajmovi pravnim licima iz zakonskih rezervi	490	723
Zajmovi fizičkim licima iz matematičke rezerve *	2.161	2.185
Zajmovi fizičkim licima iz zakonskih rezervi **	485	534
<u>Ukupno zajmovi</u>	4.936	5.242
Ukupno	25.290	34.899

Deponovana sredstva se oročavaju na rok od 2 do 7 godina (2021.: 2 - 7 godina) sa godišnjom kamatnom stopom između 1,20 % i 2,45 % (2021.: 0,33 % i 2,45 %).

GRAWE OSIGURANJE D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.

* Zajmovi osiguranicima iz sredstava matematičkih rezervi odobravaju se na rok od 1 godine do datuma isteka osiguranja. Godišnja kamatna stopa u 2022. godini je između 4,75 % i 10,00% (2021.: 4,75 % - 10,00 % godišnje). Zajmovi osiguranicima su obezbjeđeni drugim instrumentima - jednaki su otkupnoj vrijednosti po polici na dan odobravanja zajma.

** Zajmovi fizičkim licima iz sredstava garantnog fonda se odobravaju na osnovu Pravilnika o uvjetima i načinu deponiranja i ulaganja sredstava društva od 28.02.2020. godine. Godišnja kamatna stopa je od 5,20% - 10,03% (2021.: 5,56% - 10,03%).

24. DUGOROČNA IMOVINA ZA NEPROVOĐENJE DJELATNOSTI I FINANSIJSKA ULAGANJA – MROŽ I TR

Posmatrano na dan 31. decembra 2022. godine ova imovina sastoji se od:

	31.12.2022. KM 000	31.12.2021. KM 000
Zemljište i građevinski objekti koji ne služe za obavljanje djelatnost (Nap. 24.1)	18.803	19.204
Udjeli u povezana pravna lica iz sredstava GF (Nap.24.2.)	70	70
Finansijska ulaganja iz MROŽ i TR u akcije (Nap.24.3.)	300	282
Finansijska ulaganja iz MROŽ i TR u obveznice (Nap.24.4.)	181.261	170.171
Ukupno	200.434	189.727

24.1. Zemljište i građevinski objekti koji ne služe za obavljanje djelatnost sastoje se od:

	31.12.2022. KM 000	31.12.2021. KM 000
Zemljišta koje ne služi za obavljanje djelatnosti - VGT	81	85
Građevinski objekti – investicione nekretnine *	19.927	19.927
IV - građ. obj. - investicione nekretnine	(1.205)	(808)
Ukupno (Nap.24)	18.803	19.204

* Građevinske objekte, iskazane kao investicione nekretnine na 31.12.2021. godine od 19.927 h/KM, čini vrijednost kupljenog poslovnog prostora od povezanog pravnog lica Grawe nekretnine d.o.o. Sarajevo u iznosu od 1.467 h/KM, na osnovu ugovora br. OPU-IP: 894/2018 od 21. novembra 2018. godine, poslovnog prostora (GRAWE 2) u iznosu od 11.735 h/KM po ugovoru br. OPU-IP: 1160/2019 od 16. decembra 2019. godine, ostatak neto sadašnja vrijednosti preuzetih građevinskih objekata od VGT osiguranja od 242 h/KM. U toku 2020. godine došlo je do povećanja nabavne vrijednosti ovih građevinskih objekata u iznosu od 6.483 h/KM od čega se 5.615 h/KM odnosi na dio vrijednosti kupljenog prostora (GRAWE 1) od Grawe nekretnine d.o.o. Sarajevo po ugovora br. OPU-IP: 444/2020 od 30. juna 2020. godine i njegovom Aneksu 1 br. OPU-IP: 444/2020 od 4. augusta 2020. godine, a iznos od 868 h/KM na plaćeni kantonalni porez na promet nekretnina za obje poslovne zgrade po stopi od 5%.

GRAWE OSIGURANJE D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.

24.2. Udjeli u povezana pravna lica iz sredstava GF na dan 31.12.2022. godine odnose se na udio u Društvu VGT Consulting d.o.o. Visoko u iznosu od 70 h/KM (100% učešća u osnovnom kapitalu), što odgovara osnovnom kapitalu navedenog društva upisanom u sudskom registru – (Nap. 24.)

24.3. Finansijska ulaganja u akcije iz MROŽ i TR prikazana su kako slijedi:

(U hiljadama KM)	31.12.2022.			31.12.2021.		
	N.V.	I.V.	S.V.	N.V.	I.V.	S.V.
<u>Ulaganja u akcije iz MROŽ</u>						
BH TELECOM	176	(134)	42	176	(138)	38
BOSNALIJEK	69	(21)	48	69	(16)	53
ENERGOINVEST	128	(123)	5	128	(124)	4
ELEKTROPRIVREDA BIH	181	(159)	22	181	(165)	16
ELEKTROPRIVREDA HZHB	178	(152)	26	178	(155)	23
HIDROGRADNJA	22	(22)	-	22	(22)	-
BADECO ADRIA	32	(8)	24	32	(4)	28
ENERGOPETROL	21	(20)	1	21	(20)	1
Uzajamni fond HYPO Equite	50	(13)	37	50	(17)	33
Ukup. ul. u akcije iz MROŽ (I)	857	(652)	205	857	(661)	196
<u>Ulaganja u akcije iz TR (neživot)</u>						
IF BONUS	6	12	18	6	12	18
BADECO ADRIA	20	20	40	20	27	47
FEROELEKTRO	25	10	35	25	(6)	19
HIDROGRADNJA	1	-	1	1	-	1
ELEKTROPRIVREDA BIH	1	-	1	1	-	1
Ukup. ul. u akcije iz TR (neživot)-(II)	53	42	95	53	33	86
Finansijska ulaganja iz MROŽ i TR u akcije (I)+(II)- (Nap.24)	910	(610)	300	910	(628)	282

24.3.1. Kretanja ispravke vrijednosti akcija:

	2022. KM 000	2021. KM 000
Na dan 1. januara	628	652
Nove ispravke ulaganja u akcije - nerealizirani gubici	16	19
Smanjenje ispravke vrijednosti akcija	(34)	(43)
Na dan 31. decembra	610	628

GRAWE OSIGURANJE D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.

24.4. Finansijska ulaganja u obveznice iz MROŽ, TR i GF prikazana su kako slijedi:

(U hiljadama KM)	31.12.2022.			31.12.2021.		
	N.V.	Promjena	TRŽ.V.	N.V.	Promjena	TRŽ.V.
Ulag. u obvez. iz MROŽ i TR						
Obveznice ratnih potraž. iz TR	715	240	955	1.739	671	2.410
Obveznice ratnih potr. iz MROŽ	311	236	547	652	460	1.112
Obveznice ratnih potr. iz GF	-	-	-	213	147	360
Obveznice FBiH iz MR	4.200	-	4.200	26.361	18	26.379
Obveznice korporacija iz TR	1.830	-	1.830	2.000	-	2.000
Obveznice EU iz MR	24.426	(753)	23.673	2.244	366	2.610
Obveznice EU iz TR	4.664	(60)	4.604	1.965	66	2.031
Obveznice RS iz MR	36.256	779	37.035	35.449	712	36.161
Obveznice RS iz TR	21.611	(262)	21.349	10.819	125	10.944
Obveznice RS iz GF	3.270	(37)	3.233	2.478	131	2.609
Obveznice EU TR HTM *	6.629	(721)	5.908	6.629	2	6.631
Obveznice MGF RS HTM *	751	(13)	738	-	-	-
Obveznice EU MR HTM *	39.456	651	40.107	39.456	1.733	41.189
Obveznice MR RS HTM *	37.984	(902)	37.082	34.572	1.163	35.735
Ukupno ul. u obveznice iz MROŽ, TR i GF – (Nap.24)	182.103	(842)	181.261	164.577	5.594	170.171

* Obveznice koje se drže do dospelosti – (Napomena 3.6.2.)

25. OSTALI PLASMANI

	31.12.2022. KM 000	31.12.2021. KM 000
Biro zelene karte - Rezervni fond	400	400
Biro zelene karte - Fond naknade šteta	488	473
Dugoročna potraž. za depozit kod Banke Srpske a.d. u stečaju	-	3
Ukupno	888	876

26. UDIO REOSIGURANJA U TEHNIČKIM REZERVAMA

	31.12.2022. KM 000	31.12.2021. KM 000
Rezervacija za štete – udio reosiguranja	8.782	8.182
Prijenosna premija – udio reosiguranja	1.901	1.861
Matematička rezerva- udio reosiguranja	272	269
Ukupno	10.955	10.312

GRAWE OSIGURANJE D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.

27. OBAVEZE PO POSLOVIMA OSIGURANJA

Obveze po osnovu poslova osiguranja se odnose na:

	31.12.2022. KM 000	31.12.2021. KM 000
Primljeni avansi za premije ***	642	736
Obaveze za premiju reosiguranja *	670	132
Obaveze za proviziju prema agencijama **	320	292
Obaveze za proviziju – interni zastupnici	85	86
Obaveze za vatrogasni doprinos	13	13
Ukupno	1.730	1.259

* Obaveze po osnovu poslova pasivnog reosiguranja u iznosu KM 670.000 (2021: KM 132.000) odnose se na obaveze za premije reosiguranja i depozite reosiguranja. Ugovor o reosiguranju je zaključen sa BOSNA RE d.d. Sarajevo. Ugovor se odnosi na reosiguranje individualnih osiguranja života na bazi rizika i osiguranja osoba od posljedica nesretnog slučaja, te na osiguranje imovine i ostale vrste osiguranja.

** Obaveze za proviziju se odnose na:

	31.12.2022. KM 000	31.12.2021. KM 000
Safe Life Sarajevo	224	190
Ostale agencije	96	102
Ukupno	320	292

*** Obaveze po primljenim avansima za premije sastoje od unaprijed plaćene premije životnog i neživotnog osiguranja od strane klijenata Društva.

28. OBAVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA

Obaveze prema dobavljačima se sastoje od:

	31.12.2022. KM 000	31.12.2021. KM 000
Dobavljači u zemlji	291	297
Dobavljači povezana lica CP - (Nap.33)	-	23
Dobavljači u inostranstvu	3	3
Ukupno	294	323

GRAWE OSIGURANJE D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.

29. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE I RAZGRANIČENJA

	31.12.2022. KM 000	31.12.2021. KM 000
Obaveze iz internih odnosa (život-neživot)	1.264	1.196
Obaveze za porez iz dobit	-	95
Ostale obaveze prema zaposlenim	158	168
Obaveze za poreze i doprinose	96	89
Ostale obaveze prema povezanim pravnim licima - GRAWE Graz (Nap.33) *	451	206
Obaveze za plate (neto)	63	48
Kratkoročna razgraničenja (kamate na zajam i ostala PVR)	205	484
Obaveze za obustave iz plaća	55	62
Ostale obaveze (PDV, depoziti najmoprimaca, članarine, i sl)	124	167
Ukupno	2.416	2.515

* Obaveze Društva (kćerke) prema matici GRAWE Graz čine neizmirene ugovorne obaveze po osnovu kvartalnih faktura za usluge korištenja programa KOS (evidencija polica osiguranja) i licence za računovodstveni program SAP.

30. KAPITAL

	31.12.2022. KM 000	31.12.2021. KM 000
Osnovni kapital	16.000	16.000
Rezerve sigurnosti i revalorizacije rezerve	3.220	9.131
Akumulirana dobit	11.793	10.856
Ukupno	31.013	35.987

U toku poslovne 2021. godine Društvo je izvršilo povećanje dioničkog kapitala upisom (emisijom) 7.980 besplatnih redovnih običnih dionica nominalne vrijednosti 1.000 KM, čiji je vlasnik jedini osnivač i dioničar Grazer Wechselseitige Versicherung AG Austria. Dokapitalizacija je izvršena iz sredstava fonda rezervi – (Napomena 1.1.).

Osnovni kapital obuhvaća 16.000 dionica koje glase na ime. Nominalna vrijednost jedne dionice iznosi 1.000 KM.

Na osnovu odluke Skupštine Društva broj 03/22 od 15.03.2022. godine dobit iz 2021. godine u iznosu od 3.471.223,47 KM (1.774.808,38 EUR) - neživotna osiguranja i 905.626,87 KM (463.039,66 EUR) - osiguranje života tj. ukupna ostvarena dobit u iznosu od 4.376.850,34 KM (2.237.848,04 EUR) raspoređena je kako slijedi:

- Iznos od 3.001.143,84 KM (1.534.460,48 EUR) izdvaja se u neraspoređenu dobit;
- Iznos od 1.375.706,50 KM (703.387,56 EUR) za isplatu dividende u skladu sa posebnom odlukom.

Osnovni kapital pripada jednom osnivaču i to:

GRAWE OSIGURANJE D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.

Naziv osnivača	Broj dionica	KM	%
Grazer Wechselseitige Versicherung AG	16.000	16.000.000	100
Ukupno	16.000	16.000.000	100

31. TEHNIČKE REZERVE

	31.12.2022. KM 000	31.12.2021. KM 000
Matematičke rezerve (život)	178.452	172.113
Rezerve za nastale a neprijavljene štete	40.173	37.807
Prijenosne premije	14.111	14.310
Rezerve za bonuse i popuste	40	40
Ukupno	232.776	224.270

32. OSTALE REZERVE

	31.12.2022. KM 000	31.12.2021. KM 000
Rezervisanja za preventivu - (Nap. 12.)	706	738
Rezervisanja za otpremnine - (Nap. 14.)	332	274
Rezervisanja za sudske sporove - (tužbe uposlenika) – (Nap. 9 i 34.2.)	112	394
Rezervisanjanja po osnovu prijenosa polica (GRAWE Graz)	50	50
Ukupno	1.200	1.456

33. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANKAMA

Kroz osnovnu aktivnost GRAWE osiguranje d.d. Sarajevo je realizovao poslovne transakcije sa povezanim stranama (Grazer Wechselseitige Versicherung AG i GRAWE nekretnine d.o.o. Sarajevo). Ove transakcije se odnose na promet usluga i godišnje stanje ovih transakcija je:

	2022. KM 000	2021. KM 000
Potraživanja/(obaveze) prema Grawe Graz		
Obaveze za usluge korištenja programa KORIN i SAP (Nap. 29.)	451	206
Ukupno (neto)	451	206
Potraživanja/(obaveze) prema Grawe nekretnine		
Potraživanja za više plaćeno održavanje zgrade, licence itd. (Napomena 22.)	-	2
Ukupno (neto)	-	2

GRAWE OSIGURANJE D.D. SARAJEVO
NAPOMENE UZ NEKONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.

Tokom godine GRAWE osiguranje d.d. Sarajevo je realizovao transakcije sa Grazer Wechselseitige Versicherung AG, GRAWE nekretnine d.o.o. Sarajevo, Facility Management d.o.o. Sarajevo i Consulting Plus d.o.o. Sarajevo, koje su uticale na bilans uspjeha kako slijedi:

	2022. KM 000	2021. KM 000
<i>Prihodi/rashodi Grawe Graz :</i>		
- usluge AOP (Nap.14)	(463)	(729)
- ostale usluge (licence, seminari i stručna usavršavanja)	(300)	(204)
<i>Ukupno (neto)</i>	(763)	(933)
<i>Prihodi / rashodi Grawe nekretnine:</i>		
- usluge iznajmljivanja poslovnog prostora	2	2
- ugovor o poslovno-tehničkoj saradnji	-	(84)
- ostale usluge (održavanje zgrade i sl.)	-	(104)
<i>Ukupno neto</i>	2	(186)
<i>Prihodi / rashodi Consulting Plus d.o.o.</i>		
- usluge iznajmljivanja poslovnog prostora	2	2
- ugovor o poslovno-tehničkoj saradnji	(453)	(106)
<i>Ukupno (neto)</i>	(451)	(104)
<i>Prihodi / rashodi Facility management d.o.o.</i>		
- usluge iznajmljivanja poslovnog prostora	2	1
- ugovor o poslovno-tehničkoj saradnji	(134)	(50)
<i>Ukupno (neto)</i>	(132)	(49)

34. SUDSKI PROCESI

34.1. Koje je pokrenulo Društvo

Na dan 31. decembar 2022. godine Društvo je protiv svojih dužnika vodilo 946 sudskih postupaka (2021.: 920) u iznosu od 3.178.000 KM (2020.: 3.213.000 KM).

34.2. Koji se vode protiv Društva

Na dan 31. decembar 2021. godine protiv Društva se vode 3 sudska postupka (2021.: 3) od strane povjerioca u iznosu od 163.000 KM (2021.: 394.000 KM).

Društvo je u 2022. godini vršilo procjenu visine potrebnih rezervisanja u smislu odredbi MRS-a 37 - Rezervisanja, potencijalna sredstva i potencijalne obaveze kojom prilikom je određen iznos rezervisanja od 112.000 KM – (2021.: 394.000 KM) - (Napomena 32.).

35. DOGAĐAJI POSLIJE DATUMA BILANSA STANJA

Uprava Društva kontinuirano analizira prihode i rashode od poslovanja iz domena životnih i neživotnih osiguranja i iste poredi sa adekvatnim uporednim periodima sa stanovišta utjecaja pandemije i drugih događaja u bližem i daljem okruženju na tekuće poslovanje Društva uz uvažavanje principa neograničenosti poslovanja.

Posmatrano do datuma revizorskog izvještaja generalna procjena Uprave je da trenutno stanje pandemije COVID-19 i agresije Rusije na Ukrajinu nema značajan uticaj na objavljivanje finansijske izvještaje za 2022. godinu, kao i na tekuće poslovanje Društva.

Nije bilo drugih značajnih događaja poslije datuma bilansa stanja koji zahtijevaju posebno objavljivanje ili izmjenu finansijskih izvještaja.